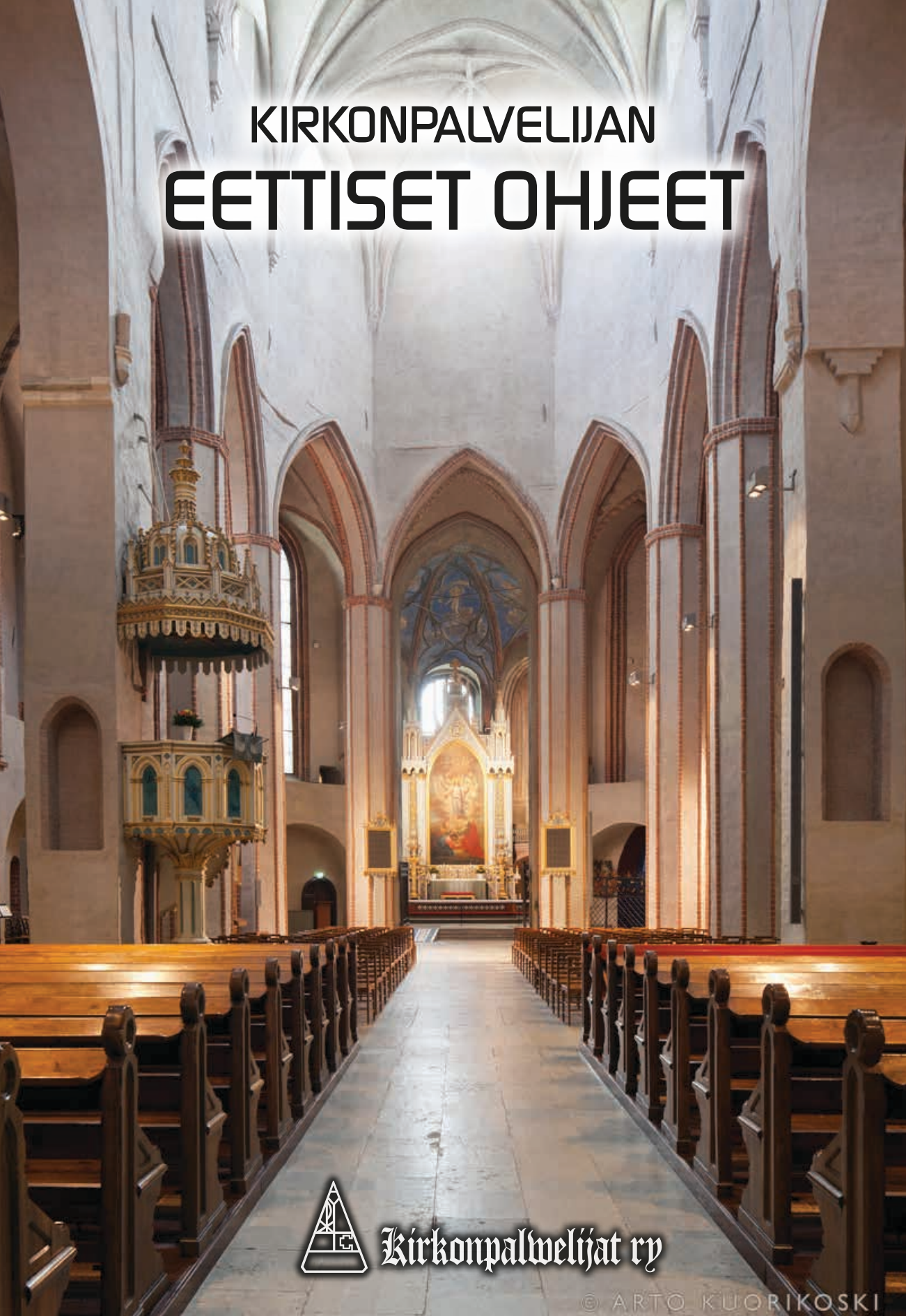

KIRKONPALVELIJAN EETTISET OHJEET

Kirkonpalvelijat ry

Kirkonpalvelijan eettiset ohjeet ovat olleet käytössä 12 vuotta. Tuona aikana toimintaympäristö on muuttunut monella tavalla niin Suomessa kuin muuallakin. Erityisesti viime vuosina sodat ovat ajaneet pakomatkalle useita miljoonia apua tarvitsevia ihmisiä. Tämä pakolaisvirta on koskettanut hyvin syvästi Eurooppaa ja osa siitä on kulkeutunut Suomeen. Samanaikaisesti terrorismi on juurtunut Eurooppaan.

Monet ihmiset ovat eronneet meillä syystä tai toisesta luterilaisesta kirkosta. Tasa-arvoinen avioliittolaki on toteutunut kansalaisaloitteen pohjalta. Tämä on aiheuttanut päänsäryä eettisenä kysymyksenä luterilaisen kirkon päättäjille.

On syytä todeta, että sekularismi eli maallistuminen on edennyt niin Euroopassa kuin meilläkin. Ns. vanhat kristilliset kirkot ovat olleet suurissa vaikeuksissa ja uusien haasteiden edessä, kun jäsenkato on jatkunut kirkoissa.

Suomi on muuttunut moniarvoiseksi ja monikulttuuriseksi yhteiskunnaksi. Tämä on asettanut uusia haasteita ja vaatimuksia kirkonpalvelijan ammattitaidolle ja työlle. Näin ollen on ymmärrettävää, että on tullut oikea hetki luoda uudet ja laajemmat kirkonpalvelijan eettiset ohjeet, jotka ovat ajan tasalla siinä kehityksessä, mitä kirkonpalvelijan toimintaympäristössä on tapahtunut tai tapahtuu.

Eettisten ohjeiden julkaisemisen ajankohta on sopiva siinäkin mielessä, että Suomi viettää itsenäistymisensä 100-vuotisjuhlavuotta ja samanaikaisesti juhliataan reformaation eli uskonpuhdistuksen 500-vuotisjuhlavuotta otsikolla: ”Armoa 2017”.

Keijo Toivanen
Kunniasuntio
Rovasti

Maailma muuttuu, työelämä muuttuu: vauhti yhä kiihtyy. On kuitenkin myös pysyviä asioita: kirkon perustehtävä säilyy. Kirkonpalvelija, tuo seurakuntatyön näyteikkuna on tärkeä osa kirkon perustehtävää. Kirkonpalvelija palvelee niin ilon kuin surun keskellä. Kirkonpalvelijan työ on mitä merkittävin asiakaspalvelutehtävä. Kirkonpalvelija tarvitsee ja ansaitsee kaiken tuen työhönsä. Tukea pitää tulla esimiehiltä, työtovereilta ja kollegoilta. Tukea tulee myös säännöistä ja ohjeista.

Tästä lähtökohdasta on päivitetty kirkonpalvelijan eettiset ohjeet. Ne ovat osa kirkonpalvelijan työn perustaa. Niihin kirkonpalvelija voi palata tukea työhön kaivatessaan.

Antti Ruuskanen

Puheenjohtaja

Kirkonpalvelijat ry.

Nämä ohjeet kuvaavat kirkonpalvelijan ammattia, vahvistavat työn merkitystä ja auttavat päätöksenteossa. Päällimmäisenä periaatteena työssä on lähimmäisenrakkaus ja keskeisinä arvoina elämän kunnioittaminen, usko, vastuullisuus.

Olemme jäsenenä työyhteisössä, jossa arvostamme työtovereitamme ja heidän ammatitaitoaan. Kannamme vastuuta oman ammattitaidon ylläpitämisestä. Kirkkorakennusten tekniikka asettaa vaatimuksia tehtävän hoidolle. Kehitämme ammatillista osaamista jatkuvasti.

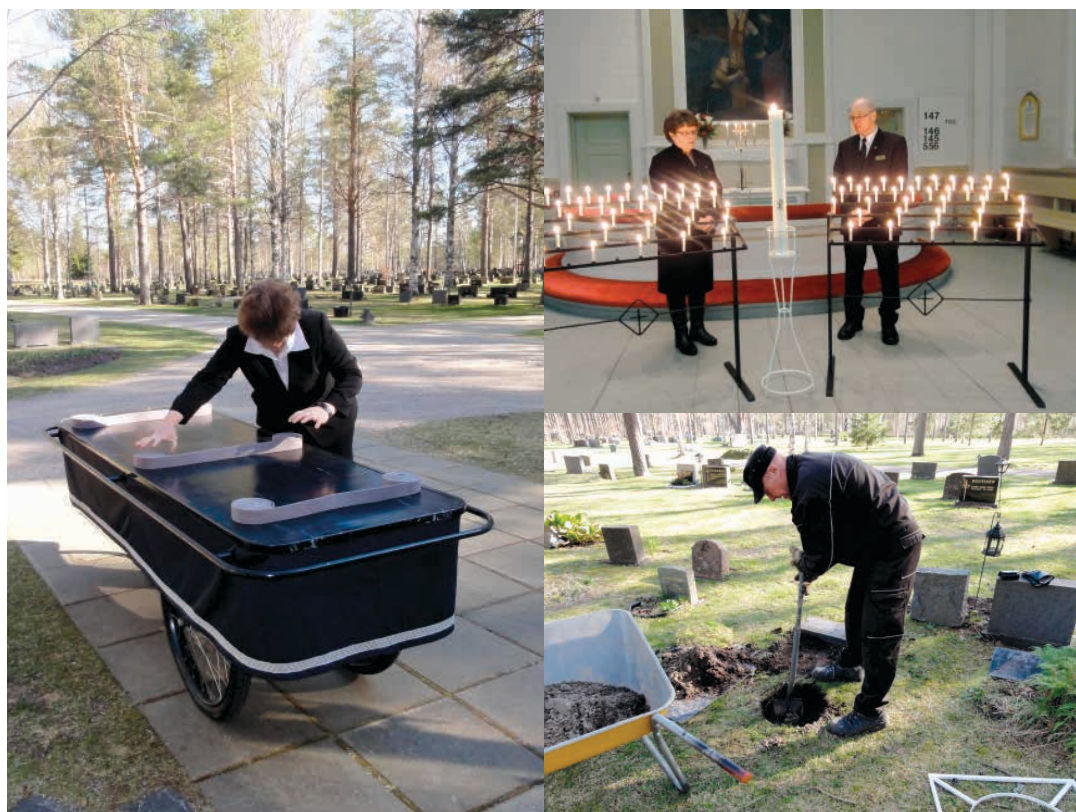
Olemme mukana toteuttamassa kirkon perustehtävää.

Kari Hartikainen

Sihteeri

Kirkonpalvelijat ry.

Kirkonpalvelijan eettiset ohjeet on hyväksytty Kirkonpalvelijat ry:n hallituksen kokouksessa 26.4.2017 Helsingissä ja julkaistu Espoon opinto- ja koulutuspäivillä 27. – 28.6.2017.

KIRKONPALVELIJAN EETTISET OHJEET

1. Ammatin kuvaus

Kirkonpalvelijan työn toimintaympäristöinä ovat seurakunnat ja seurakuntayhtymät toimitiloineen. Kirkonpalvelijan tehtävänä on luoda puitteet, jotka antavat ihmisille mahdollisuuden hiljentymiseen ja armollisen Jumalan kohtaamiseen.

Kirkonpalvelija toimii jumalanpalveluksissa ja kirkollisissa toimituksissa. Hän valmista puitteet jumalanpalveluksille ja muille kirkollisille tilaisuuksille sekä vastaa näiden tilaisuuksien toimivuudesta ja järjestyksestä.

Kirkonpalvelija vastaa seurakunnan kiinteistöjen ja kiinteistön käyttäjien turvallisuudesta. Hän hoitaa seurakunnan tiloja, tekstiilejä ja esineistöä sekä huolehtii niiden puhtaanapidosta. Tehtäviin voi kuulua hautausmaiden hoitaminen ja hautaamiseen liittyvät toimenpiteet. Kahvi- ja ruokatilaisuuksien järjestäminen sekä toimiminen lähiesimiestehtävissä voivat myös olla kirkonpalvelijan tehtävinä.

Kirkonpalvelijan työ on palveluammatti, jossa tarvitaan vuorovaikutus-, ohjaus- ja arviointitaitoja. Kirkonpalvelija noudattaa työssään kristillisen lähimmäisenrakkauden periaatteita. Keskeisinä ammattitaitovaatimuksina ovat asiakaslähtöisyys, empaattisuus, hienotunteisuus, hyvä käytös, kuuntelemisen taito, palvelualttius, tasapuolisuus, vaitiolovelvollisuuden noudattaminen ja vastuullisuus.

Kirkonpalvelijan tehtävät ja nimikkeet vaihtelevat seurakunnittain. Suurelle yleisölle tunnetuimmat nimikkeet ovat haudankaivaja, hautausmaanhoitaja, kiinteistönhoitaja, seurakuntaemäntä, seurakuntamestari, suntio, vahtimestari ja ylivahtimestari.

2. Eettisten ohjeiden tarkoitus

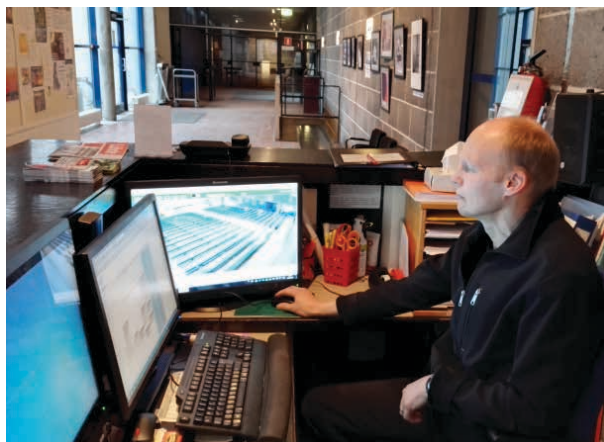
Eettiset ohjeet tukevat kirkonpalvelijan ammatti-identiteettiä ja vahvistavat uskoa oman työn merkitykseen ja mahdollisuuksiin. Samalla ne luovat pohjaa kirkonpalvelijan työlle ja helpottavat kirkonpalvelijan päätöksentekoa ja ratkaisuja hänen päivittäisissä tehtävissään suhteessa seurakuntalaisiin, muihin asiakkaisiin, työtovereihin, päätöksentekijöihin ja yhteistyökumppaneihin.

Eettiset ohjeet toimivat suojana, jos kirkonpalvelijan työtä arvostellaan. Näissä ohjeissa esille tulevat kirkonpalvelijan yhteiset arvot lisäävät ammattikunnan arvostusta, sisäistä yhtenäisyyttä ja keskinäistä kanssakäymistä.

Moniarvoisessa ja monikulttuurisessa sekä pirstaloituneessa suomalaisessa yhteiskunnassa on vaikea löytää yhteisesti hyväksyttyjä arvoja ja normeja, joihin kunkin ammattikunnan työ pohjautuu. Arvojen ja normien määrittelijöitä on paljon ja he tekevät

kukin määrittelynsä eri lähtökohdista käsin. Siksi on tärkeää, että kirkonpalvelijalle on laadittu omat eettiset ohjeet kirkossa tehtävän työn ytimestä käsin. Hallitsevana periaatteena on tällöin kristillisen etiikan määrittelemät arvot ja normit.

3. Ammattietiikan periaatteet

Kirkonpalvelijan työn keskeisiä arvoja ja periaatteita ovat armahtavuus, asiakkaan ihmisarvon ja yksilöllisyyden ehdoton kunnioittaminen, elämän kunnioittaminen, kutsumus, lähimmäisenrakkaus, oikeudenmukaisuus, rehellisyys, usko, tasa-arvo, vastuullisuus, yhteiskuntavastuu ja yhteisöllisyys. Lähimmäisenrakkauden periaate on keskeinen lähtökohta kirkonpalvelijan kohdatessa työssään asiakkaita. Tämä periaate pohjautuu kristillisen etiikan arvoperustaan, jossa korostuvat usko, toivo ja rakkaus.

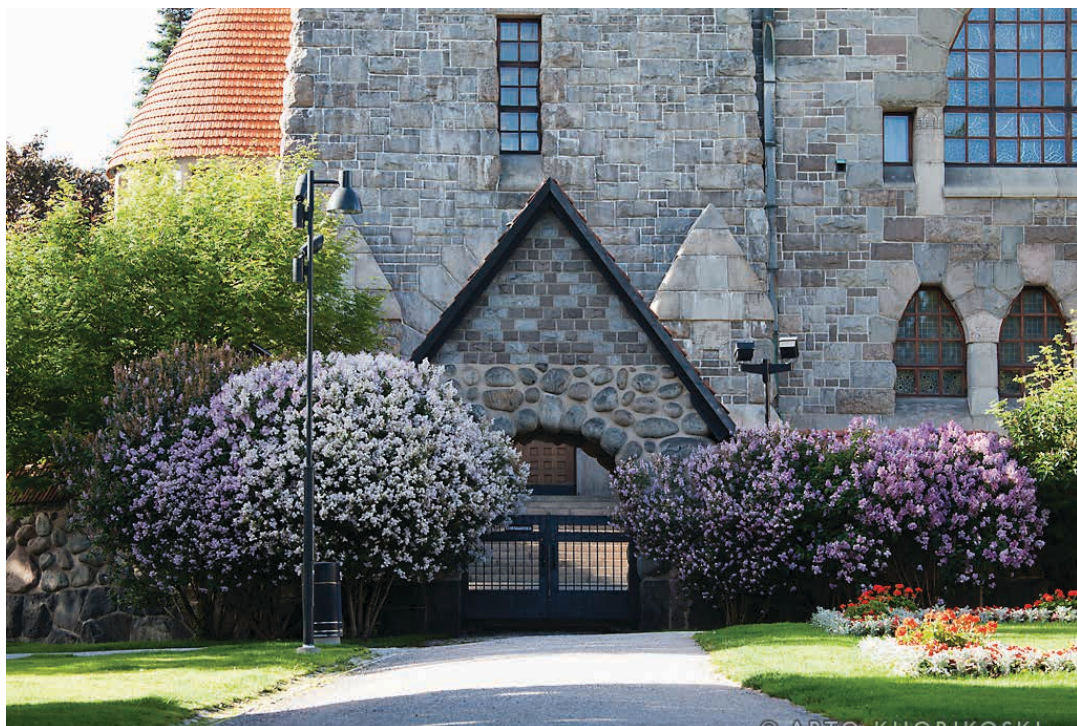

Lähimmäisenrakkaus edellyttää, että kirkonpalvelija näkee jokaisen ihmisen ainutlaatuisuuden ja arvon Jumalan kuvana. Tämä ihmisarvo on ehdotonta, jakamatonta ja kaikille yhtäläistä. Sitä ei voi menettää eikä sitä voi ansaita. Ihmisen syvä arvo kuvastuu Jeesuksen samaistumisessa ihmisen osaan, suostumisessa luopumiseen ja haavoittuvuuteen. Kristillisen ihmiskäsityksen mukaan jokainen ihminen on Jumalan luoma, sekä Jumalan että ihmisen rakkauden arvoinen. Tämä rakkaus perustuu kultaiseen sääntöön: ”Kaikki, mitä tahdotte toisten tekvän teille, tehkää te samoin heille. Tässä on laki ja profeetat.” (Matt. 7:12) ja rakkauden kaksoiskäskyyn: ”Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämeestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi”. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen on tämä: ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi” (Matt.22: 37 - 39).

Kirkonpalvelijan työn arvoperusta on usko kolmiyhteiseen Jumalaan niin kuin se on ilmaistu Raamatussa ja kirkon perinteessä. Kivijalkana on selkeästi työn tekeminen kirkon palveluksessa. Tämä kirkon työ pohjautuu kirkon oman tunnustuksen mukaiseen perustehtävään, joka on evankeliumin ilosanoman julistamista ihmisille ja kaikille kansoille. Tässä kirkon perustehtävässä on mukana myös kaikki se työ, jota kirkonpalvelija tekee päivittäin omassa seurakunnassaan tai seurakuntayhtymässä. Hän toimii kirkon hyväksi olemalla sille lojaali ja uskollinen.

Yhteiskuntavastuu tarkoittaa sellaista kirkonpalvelijan asennetta asiakkaita ja omaa työtään kohtaan, että hän ymmärtää olevansa rakentamassa hyvän elämän edellytyksiä yhteiskunnassamme. Tämä merkitsee sitä, että hän kohtaa jokaisen asiakkaan tasavertaisena ikään, sukupuoleen, rotuun, kansallisuuteen, uskontoon, vakaumukseen, etniseen taustaan, ihonväriin, seksuaaliseen suuntautuneisuuteen, toimintakykyyn, terveydentilaan tai poliittiseen kantaan katsomatta. Samalla hän toimii työssään hyvien tapojen mukaisesti ja hygieenisesti sekä pukeutuu työtehtävien ja tilaisuuden luonteen edellyttämällä tavalla. Hän ottaa huomioon palvelutilanteissa asiakkaiden kulttuuri-taustasta tai muista syistä johtuvan erilaisen palvelutarpeen. Hän kantaa vastuuta elinympäristöstämme, kulttuuristamme, yhteisöstämme ja ottaa huomioon työssään kestävän kehityksen periaatteet.

Luterilaisen työetiikan mukaan kirkonpalvelijan työ on pyhää, koska Jumala on kutsunut ihmiset elämään kristittyinä omassa ammatissaan ja tehtävässään. Työn päätarkoitus on kirkastaa ihmisten käsitystä Jumalasta ja olla hyödyksi yhteiskunnalle ja kirkolle.

4. Kirkonpalvelija työyhteisönsä jäsenenä

Kirkonpalvelija arvostaa omaa ammattitaitoaan ja osoittaa arvostusta kaikkia työntekijöitä ja näiden ammattitaitoa kohtaan. Hän osallistuu koko työyhteisönsä toiminnan kehittämiseen ja arvioimiseen. Näin toimiessaan hän käyttää oman alansa asiantuntijana puheenvuoroja, ilmaisee mielipiteitä ja ottaa kantaa esille tulleisiin asioihin. Hän tiedostaa ja huomioi kollegoidensa ja muiden työalojen edustajien mielipide-erot ja harjoittaa rakentavaa kritiikkiä asianmukaisten kanavien kautta vastuullisella tavalla. Hän tukee työtovereitaan ja tarvitsee myös itse muiden tukea. Samoin hän odottaa, että esimies tukee, ohjaa ja kannustaa häntä työssään. Erilaisuuden hän näkee rikkautena eikä uhkana. Jos hän tunnistaa työyhteisön yhteisessä työskentelyssä eettisiä ristiriitoja, hän pyrkii niiden selvittämiseen.

Kirkonpalvelija on toiminnastaan ja työstään vastuussa esimiehilleen. Hän sitoutuu työyhteisön työskentelyyn, yhteisesti sovittuihin pelisääntöihin ja toimintaperiaatteisiin. Hän toimii alaisena tai lähiesimiehenä työtehtävänsä ja asemansa edellyttämällä tavalla. Hän noudattaa palvelussuhteiden määräyksiä ja säädöksiä niiltä osin, kun ne koskevat hänen tointa tai virkaansa. Toimivassa työyhteisössä kirkonpalvelija on tietoinen esimiessuhteista, päätöksentekoprosesseista, toimintatavoista ja voimavarojen kohdentamisesta. Kirkonpalvelija on esimiehelleen suunnittelu-, toiminta- ja raportointivastuussa.

5. Ammattitaidon kehittäminen

Työssä jaksamisen ja ammatillisen itsetunnon lähtökohtana on se, että kirkonpalvelija tietää tekevänsä ammatillisesti oikein, työyhteisön kannalta tarkoituksenmukaisesti ja ihmisenä rehellisesti. Hän on tietoinen ammatillisesta vastuustaan kirkon työntekijänä. Osana ammattitaidon ylläpitämistä kirkonpalvelijalla on eettinen oikeus ja velvollisuus huolehtia omasta hyvinvoinnistaan ja hengellisestä elämästään. Hän kantaa vastuuta myös oman alansa opiskelijoiden perehdyttämisestä, ohjaamisesta, ammattitaidon kehittämisestä ja arvioimisesta.

Kirkonpalvelijalla on ammatteettisyyden perusteella vastuu omasta ammattitaidostaan ja sen ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Hyvilläkään eettisillä ohjeilla ei voi korvata puutteellista ammattitaitoa. Sen kehittäminen aktiivisesti on koko työuran kestävä prosessi. Se vahvistaa kirkonpalvelijan itsetuntoa ja minäkuva. Ammatillinen itsensä

kehittäminen antaa mahdollisuuden analysoida, pohdiskella ja tuulettaa ajatuksia, syventää ja laajentaa osaamista. Se parantaa työmotivaatiota ja vahvistaa ammatti-identiteettiä. Samalla se ennaltaehkäisee työuupumusta ja kyynisyyttä.

Oman ammattitaidon kehittämisen lähtökohtana on pidettävä oman ammattialan ammattitutkinnon suorittamista. Tämän lisäksi ammattitaidon ylläpitämiseen ja syventämiseen kuuluu oman alan kirjallisuuden ja ammattilehtien lukeminen sekä siihen liittyvän ajankohtaisen keskustelun seuraaminen. Työkykyisyyden ja laadukkaan työn turvaamiseksi kirkonpalvelijalla on oikeus syventää ammatillista osaamistaan osallistumalla erilaisille täydennyskoulutuskursseille sekä käyttämällä hyväkseen työnohjouksen ja mentoroinnin antamia mahdollisuuksia. Työnohjausryhmiin osallistuminen antaa kirkonpalvelijalle tilaisuuden jakaa kokemuksiaan ja saada vinkkejä oman työnsä kehittämiseen. Tämä mahdollistaa myös vertaistuen kokemisen. Vertaistuki on tärkeää kirkonpalvelijan työssä jaksamisen kannalta.

Kirkonpalvelija on vastuussa omalta osaltaan työkyvystään ja työnsä laadusta. Hänen on tunnistettava oma ammatillinen pätevyytensä ja sen rajoitukset sekä osattava arvioida kriittisesti omaa osaamistaan. Hän edistää itse omaa jaksamistaan ottamalla puheeksi työpaikan työtilanteen yhteisissä kokouksissa ja esimiehen kanssa. Työyhteisön hyvinvointi on kaikkien etu ja se heijastuu myös asiakkaan kohteluun. Ammattitaitoon kuuluu omista voimavaroistaan ja jaksamisestaan huolehtiminen myös kirkon työntekijänä. Tämä tarkoittaa sitä, että kirkonpalvelija osaa rajata omaa työtään.

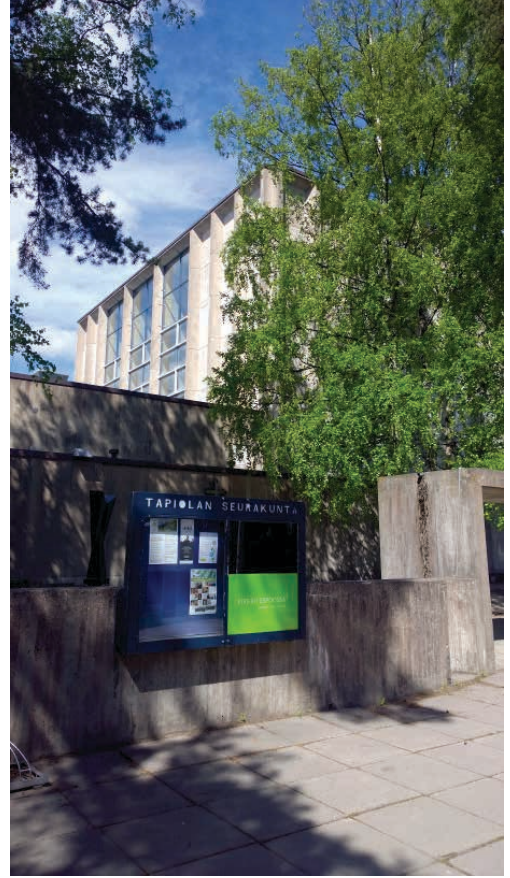

Työssä jaksamisen kannalta kirkonpalvelijan olisi hyvä vapaa-aikana päästä irti työasioista ja viettää aikaansa perheen, läheisten ihmisten ja harrastusten parissa. Hänen on suotava itselensä oikeus lepoon ja virkistymiseen.

6. Kirkonpalvelija kirkon perustehtävän toteuttajana

Kirkko on olemukseltaan hengellinen yhteisö. Se on avoin kaikille ja se haluaa vastata hengelliseen etsintään. Tästä näkökulmasta katsottuna ei ole olemassa toivottomia tilanteita, sillä vaikeuksien ja vastoinkäymisten keskellä syntyy merkityksellisiä yhteyksiä ihmisten ja Jumalan välille. Eettisten ohjeiden toteuttamisessa tarvitaan anteeksiantamusta ja tietoisuutta siitä, että jokaisella on lupa olla keskeneräinen ja inhimillinen. Kirkonpalvelijan työssä toivo tarkoittaa uskoa ja luottamusta siihen, että Jumala on läsnä hyvinä ja pahoina päivinä. Näin ollen kirkonpalvelija on omalta osaltaan mahdollistamassa kirkon perustehtävän toteuttamista.

Kirkon perustehtävä on kutsua ihmisiä armollisen Jumalan yhteyteen, tuoda elämään kestävä perusta ja rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta.

© ARTO KUORIKOSKI
www.kuvio.helsinki.fi

